

153) об'єкт статевих злочинів. Слід зауважити, що його охорона не відмічена в назві жодного розділу. Окремої частини КК України, де передбачаються відповідні розділи про злочини проти інтересів неповнолітніх, немає, на відміну, наприклад, від КК Республіки Молдова.

Варто зазначити, що статеві відносини з особою, яка не досягла статевої зрілості, і розбещення неповнолітніх з погляду їхньої кримінально-правової природи є злочинами проти моральності (інтересів суспільства в сексуальній сфері) і повинні бути розміщені в розділі XII КК України.

Потребує певних законодавчих змін конструкція, передбачена ч.1 ст. 156 КК України. Розпусні дії завжди мають суто добровільний характер, про що прямо згадується в деяких КК зарубіжних країн. Розпусні дії, що супроводжуються насильством, охоплюються поняттям інших дій сексуального характеру під час насильницького задоволення статевої пристрасті неприродним способом і повинні кваліфікувати за ч.2 або ч.3 ст. 153 КК України. Потрібно звернути увагу на назву статті 156 «Розбещення неповнолітніх» не зовсім узгоджується зі своїм змістом, оскільки неповнолітні – це особи віком від 14 до 18 років, а диспозиція ст. 156 КК України обмежує сферу її застосування вчиненням розпусних дій щодо особи, яка не досягла 16-річного віку.

Незрозумілим також залишається поняття, яке відіграє ключову роль, як «добровільна згода потерпілої особи». За чинною редакцією ст. 152 КК України, перелік неправомірних дій, стосовно факту зґвалтування, є вичерпним. Тому дії особи, яка домоглася згоди особи протилежної статі на статеві відносини в інший спосіб, наприклад, шляхом обману чи зловживання довірою, не можуть кваліфікуватися за ст. 152 КК України. За новою редакцією ст. 152, 153 не передбачають вичерпного переліку дій, якими б обумовлювався факт зґвалтування чи сексуального насильства.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФІЛАКТИКИ ЗЛОЧИННОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ

Ольшевська Ліана,
студентка 3 курсу, групи 19-Д
Криворізького факультету НУ «ОЮА»
Науковий керівник:

Бобошко О. М., старший викладач
кафедри кримінально-правових дисциплін

Попередження злочинності - система заходів, що вживаються державними органами, громадськими організаціями, представниками влади та іншими особами, спрямованими на протидію процесам детермінації зло-

чинності, що мають на меті ресоціалізацію потенційних злочинців, запобігання вчиненню нових злочинів.

Значення попередження злочинів було описано ще мислителям античності та Нового часу. Чезаре Беккарія писав: «Краще попереджати злочини, ніж карати за них. Це становить мету будь-якого доброго законодавства, яке, по суті, є мистецтвом вести людей до найвищого щастя або можливо менше нещастя, якщо міркувати з точки зору співвідношення добра і зла в нашому житті».

Успішність профілактика може бути досягнута лише тоді, коли вона побудована на основі змісту всієї сукупності причин антигромадської поведінки і спрямована на їх усунення. Безпосередньою, суб'єктивною причиною будь-якого злочину є його мотиваційна складова, результат взаємодії особистості і середовища як суб'єктивне відображення об'єктивних умов життя і діяльності правопорушника. Кримінальна мотивація відрізняється від мотивації соціально-корисної діяльності цілою низкою кримінологічних значущих ознак, що полягають в специфічному впливі соціального середовища (в зовнішніх умовах мотивації), в змісті мотиваційної сфери особистості (у внутрішніх умовах мотивації), в соціальній спрямованості самої мотивації (в специфіці взаємодії конкретної особистості з конкретною життєвою ситуацією).

Отже, щоб не допустити або призупинити формування кримінальної мотивації, профілактичні заходи повинні бути спрямовані:

- 1) на усунення або нейтралізацію криміногенних факторів, що сприяють її становленню;
- 2) структурно-змістовну перебудову мотиваційної сфери особистості;
- 3) позитивна зміна мотивації особистості злочинця в характерних кримінологічних значущих ситуаціях.

Пріоритетним у внутрішній політиці будь-якої цивілізованої держави є завдання охорони життя, фізичного та морального здоров'я майбутнього покоління, всебічний соціальний та правовий захист законних прав та інтересів неповнолітніх та молоді. Будь-яке нормальне суспільство особливо болісно реагує на ураженість злочинністю саме неповнолітніх. Але особливо увагу в кримінології до злочинності неповнолітніх пояснюється не лише тим, що ця проблема має велике соціальне значення, а й тим, що вона характеризується значною специфікою.

До умов несприятливого формування особистості, тобто. факторам, що визначають деформацію ціннісно-нормативної сфери, найчастіше відносять: сімейне неблагополуччя — структурне (більше половини неповнолі-

тніх засуджених виховувалися у неповних сім'ях) та функціональне; негативний вплив найближчого оточення, залучення неповнолітніх до аморальної поведінки (пияцтво, азартні ігри, жебракування); недоліки у роботі школи (другорічництво, припинення навчання); недоліки у працевлаштуванні та вихованні у трудових колективах; тривала відсутність певних занять, бездоглядність; відсутність повноцінних видів дозвілля тощо. Всі ці фактори не виступають ізольовано один від одного, вони прямо чи опосередковано пов'язані, кожен продовжує чи посилює дію іншого.

Заходи щодо самих неповнолітніх, яких помічено у правопорушеннях незлочинного характеру, включають:

- взяття на облік в органах, що здійснюють профілактику злочинів неповнолітніх, виховну роботу і контроль, які продовжуються (у тому числі через громадських вихователів);
- громадський вплив;
- влаштування до спортивно-трудових таборів і клубів. Зокрема, досвід взаємодії шкіл із спеціалізованими районними клубами і спортивними таборами показав, що є можливість протягом літа подолати відставання навіть тих учнів, які не встигають з двох-трьох предметів, і тим самим усунути їх відчуження від школи;
- ' – вплив через органи, що розглядають адміністративні правопорушення неповнолітніх, шляхом попередження, передачі під нагляд, влаштування до спеціальних виховних закладів;
- цивільно-правові заходи (відшкодування збитків).

Сьогодні як ніколи гостро постає питання конструктивного та консолідованого об'єднання зусиль усіх суб'єктів профілактики правопорушень та злочинів щодо неповнолітніх. В індивідуальній роботі із підлітками головне значення мають заходи ранньої профілактики. Щодо неповнолітніх вони найефективніші, оскільки спрямовані усунення щодо незначних негативних тенденцій у розвитку особистості, не сформованих у стійку позицію. Рання профілактика вимагає також менше витрат, оскільки здійснюється значною мірою у межах загальновиховної роботи.

Виходячи з вищесказаного можна зробити наступний висновок, що заходи попередження злочинності, орієнтовані на протидію антигромадської способу життя неповнолітнього-правопорушника, дозволяють:

- 1) більш повно враховувати особистісні особливості правопорушника;
- 2) своєчасно прогнозувати негативний розвиток особистості, її протиправну поведінку і відповідно вживати необхідних заходів;

- 3) утворювати систему: «профілактика-образ життя-особистість»;
- 4) цілеспрямовано попереджати різні типи злочинної поведінки, якому відповідають різні типи деформації способу життя.

Оцінюючи результативність індивідуальної профілактики, необхідно враховувати, що, ефективність профілактики злочинів досягається завдяки застосуванню не одного окремо взятого заходу, а цілого їх комплексу, а результат профілактичної роботи, суттєво змінюється залежно від ступеня криміногенності кожної із трьох основних детермінант злочинної поведінки – особи, мікросередовища та конкретної ситуації.

ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

Рзаєв Садіг, Мілюков Гліб,
студенти 3 курсу, групи 19-Д
Криворізького факультету НУ «ОЮА»
Науковий керівник:

Погорілецька А. В., старший викладач
кафедри кримінально-правових дисциплін

Зміна устрою суспільства у соціально-політичному та економічному напрямку завжди вимагає швидких реакцій регулятора, які спрямовуються, з одного боку, на у нормування нових суспільних відносин, а з іншого – на забезпечення дієвих механізмів їх захисту у тому числі шляхом застосування норм кримінального права.

Тему кримінальної відповідальності юридичних осіб досліджувала значна кількість науковців, зокрема Є. Ю. Андріївна, П. М. Бірюков, Р. В. Вереша, В. К. Гончарук, П. П. Андрійко, О. О. Михайлов, Є. Л. Стрельцов, О. В. Сосніна, А. В. Савченко та ін..

Спираючись на думку професора Є. Л. Стрельцова, складні процеси, які ми можемо сьогодні спостерігати в Україні, потребують як власного досвіду суспільного розвитку, так і використання результатів, які накопиченні у зарубіжних країнах. У багатьох наукових джерелах вченими аналізується велика кількість різноманітних концепцій щодо кримінальної відповідальності юридичних осіб.

Досліджуючи вказану тему, О. О. Михайлов виокремлює три концепції розуміння кримінальної відповідальності юридичних осіб: по-перше – це повне заперечення інституту кримінальної відповідальності юридичних осіб. Цим шляхом пішли деякі країни Східної Європи – Болгарія, Угорщина, Білорусія, по-друге абсолютне визнання інституту кримінальної відповіда-